ATOTT 1874.
KER ÖDÖN
reskedése
kir. fensége udvari szállitója
herczeg-utcza 18. sz.
közönség figyelmébe ajánlja
nnemű
akerti-, virág- és erdei magvakkal
tott raktárát.
mindig az első dijjal
mely 64 oldalra terjed és a
kivánatra ingyen
reggeli 7 órától éjjel után 2
napján vétetik elin-

Franczia és magyar
luczerna magot, ve-
virágu Steier lóherét,
bendorfi repamagot,
továbbá bükkönyt és
gen szép piros vetni való
avasz buzat
ajánl
RICKL JÓZSEF ZELMOS
Debreczen.

ATNAK.
KITÜNTETÉS SZÉKES-FEHÉRVÁR
KÁK
nyelven,
Díszoklevéllel 1871-ben.
vekét.
a legjuta-
nitva közzéteszek.

1889. XXI. évfolyam. 46. szám Szerda, márczius 6.

Előfizetési árak:
Helyben és postán küldve.
Egy évre . . . . 10 frt — kr.
Fél évre . . . . 5 „ — „
Negyed évre . . . 2 „ 50 „

Egyes szám 5 kr.

A lap szellemi részét illető minden közlemény: Nagy-hatvan-utcza, 1564. szám, Dusócsky ház, — a szerkesztőségbe bérmentve küldendő.

Előfizethetni helyben: TELEGDI K. LAJOS és ifj. OSÁTHY KÁROLY könyvkereskedésében és a kiadóhivatalban KUTASI IMRE könyvnyomdájában s a postahivatalok utján.

DEBRECZEN

POLITIKAI, TÁRSADALMI és KÖZGAZDÁSZATI HIRLAP.

A debreczeni és vidéki »függetlenségi párt« közlönye.

Megjelen naponkint, péntek és vasárnap kivételével.

Hirdetési dij:
Négy hasábos petit sorért 5 kr. Nagyobb terjedelmü s többszöri hirdetések alku szerint a legolcsóbb árért vétetnek fel. Bélyegdij minden külön beiktatásért 30 kr.
Hirdetést vagy reclamo magában foglaló ujdonság sora 50 krajcár.
„Nyilttér"-ben megjelenő közlemény minden petit sora 30 kr. Hirdetések felvétetnek a kiadóhivatalban, KUTASI I. könyvnyomdájában, valamint ZICHERMAN H. közv. irodájában is. Név nélkül vagy bérmentetlenül beküldött levelek nem vétetnek figyelembe.
Kéziratok vissza nem adatnak.

Debreczen és a 25-ik §.

— „És mégis mozog a föld"...
Galilei.

(K. B.) Bizony már-már azt hittük, hogy Debreczen városa — mely a multban a hazafias törekvések zászló-vivője volt — nem emeli fel szavát a véderő-javaslat 25-ik §-a ellen. Örömmel jelezzük azonban, hogy »mégis mozog a föld«, azaz Debreczenben is — még pedig igen illetékes helyen — megindult a mozgalom az iránt, hogy a véderő-javaslat 25-ik §-sa ellen felirat intéztessék az országgyüléshez.

Igaz ugyan, hogy czélszerübb lett volna már régebben megtenni e lépést, melylyel még a tót és német-ajku városok és választó-kerületek is megelőzték a magyarság szivét: a nagy Debreczent. Beszéltek is népgyülésről s más ily mozgalomról, de mindezideig a mozgalom nem birt megvalósulni, — noha Debreczen iker-testvére: Hajduvármegye törvényhatósági bizottsága már febr. 14-iki közgyülésén elhatározta, hogy felir a 14-ik és 25-ik szakaszok ellen. Akkor kellett volna Debreczenben is rendkivüli városi közgyülést összehivni s egy szivvel-lélekkel csatlakozni Hajduvármegye feliratához. Azonban még most sem késő a dolog, mert a véderő-javaslat 25-ik szakasza felett bizonyára még sokáig elfoly a vita s azon esetben is, ha a 25-ik szakaszt előbb szavazná meg a képviselőház, semhogy Debreczen város feliratát figyelembe vehetné: ott a főrendiház, ahoz is lehet feliratot intézni, mert a főrendiháznak is joga van a törvényjavaslaton módositást eszközölni.

A késedelemben tehát jelenleg nincs veszély, — ellenben abból szégyen háramlanék Debreczen városára, ha e kérdésben — mely az egész ország közvéleményét foglalkoztatja — nem nyilatkoznék. Nem kétkedünk azonban benne, hogy a városi jog- és pénzügyi bizottság kebléből megindult mozgalom sikerre vezetend s nagyon helyeseljük, hogy ily illetékes tényező lépett a komoly és hazafias mozgalom terére, mert sokkal jobban illik ez Debreczen város méltóságához, mintha népgyülés, vagy utczai tüntetés rendeztetett volna, mely utóbbinak csak a végszükség esetén, azaz akkor lenne helye, ha a város intéző körei süketek maradnának a lakosság óhajával szemben.

Ez azonban — elismerés érte a kezdeményezőknek! — nem történik meg, mert bizton reméljük, hogy a városi tanács magáévá teszi a jog- és pénzügyi bizottság véleményét s gondoskodni fog a rendkivüli közgyülés mielőbbi összehivásáról. Erkölcsi kötelessége is gondoskodni, mert ha a regále-megváltási törvényjavaslat ellen éppen a legbefolyásosabb városi körökből indult meg a mozgalom, ha akkor — pártállásuk feladása nélkül — tudtak rendkivüli közgyülést összehivni s feliratot intézni a törvényjavaslat ellen: most, midőn nemzeti nyelvünk joga s az intelligens magyar ifjuság jövője forog koczkán, kétszeres kötelessége a város vezetőinek módot nyujtani arra nézve, hogy a város lakossága érzelmeit és álláspontját tolmácsolhassa!

Ezzel bebizonyitja Debreczen városa azt, hogy nem csupán anyagi érdekei iránt van érzéke, hanem kész a nemzeti nyelv jogaiért és az ifjuság létérdekéért is küzdeni!

Most pedig e drága kincsekért kell küzdenünk, mert azzal tisztában van minden elfogulatlan ember, hogy azon határozati javaslat, melyet Gajáry képviselő a 25-ik szakaszhoz benyujtott s melyet a képviselőház többsége elfogadni hajlandó: nem kielégitő, igy nem csilapithatja le a nemzet aggodalmait. Nekünk törvényben kell biztositanunk azon jogot, hogy a tiszti vizsga magyar nyelven legyen letehető, — mert azon határozati javaslat, ha el is fogadtatik, csak addig marad érvényben, a meddig a közös hadügyminiszternek tetszik, ki a tiszti vizsgára vonatkozó utasitást bármely pillanatban kénye-kedve szerint megváltoztathatja; igy — ha törvénybe nem iktatjuk a magyar nyelv jogát, akkor az ujabb áldozatokkal szemben a nemzetnek semmiféle biztositéka nem leend!

Azután meg ki áll jót arról, hogy azon határozati javaslat a közös hadügyminiszter által — általában a katonai körök által — figyelembe fog vétetni? Talán a hadsereg tagjai és vezetői? Erről ne is álmodjunk, hisz a magyar honvédelmi miniszter az ország szine előtt bevallotta, hogy király ő felsége készséggel elismeri a hadsereg »császári és királyi« czimét, azaz a hadsereg közös voltát, a hadsereg azonban ma még nem ismeri el e czimet, tehát a legfőbb hadur elismerése daczára tagadja, hogy közös hadsereg lenne s ezen felfogásában makacsul ragaszkodik a »cs. kir.« közjog-ellenes czimhez! Már most remélhető-e, hogy a hadsereg, mely a czim tekintetében még az uralkodóval is ellentétbe helyezi magát, figyelembe fogja venni az országgyülés jámbor határozati javaslatát?!

Törvény kell nekünk, alkotmányos király által szentesitett törvény, ha azt akarjuk, hogy a közös hadsereg körében nemzeti nyelvünknek némi jogokat biztositsunk!

Vagy talán Tisza Kálmán áll jót a határozati javaslatért? Nagy képzelődő tehetség és naivitás kell hozzá, hogy e gondolatban valaki megnyugodjék. Tisza Kálmán, a ki tökéletesen az apja fia, mindig következetesen kitért minden olyan dolog elől, mely a befolyásos katonai körökkel ellentétbe hozhatta volna; a katonai tulkapásokkal szemben sohasem lépett fel kellő erélylyel, — igért ugyan a felingerült közvélemény lecsilapitására füt-fát, de sohasem tett semmit. Most is — az ellenzék hatalmas támadásai által sarokba szorittatva — igéri, hogy a magyar nyelv jogainak érvényt szerez, de ki bizhatnék feltétlenül olyan ember igéretében, ki már nagyobb kérdésekben sem tartotta meg szavát, midőn a bihari pontokat szegre akasztotta?!

Nem hihetünk neki, még ha esküvel támogatja is igéretét, mert tett ő már esküt — Debreczen piaczán — Isten szabad ege alatt — a nép előtt, hogy elveit el nem hagyja, s ennek daczára foszlányonkint képes elalkudni a nemzet jogait!

Nagyon hazafiasan cselekszik tehát Debreczen városa akkor, midőn a nemzeti jogok védelmére kél, — midőn sürgeti, hogy a nemzet jogai biztosittassanak. Még nem tudjuk ugyan, hogy mi lesz azon feliratnak a szövege, melyet Debreczen város közgyülése az országgyüléshez intézni fog, de ha csak annyi lesz benne, hogy a magyar nyelvü tiszti vizsga törvényileg biztosittassék, akkor ezt nem tartjuk teljesen kielégitőnek, mert szükséges azt is, hogy a törvény szövegéből kihagyassék azon rész, mely a tiszti vizsgán megbuktatott önkénteseket mégy egy második évi szolgálatra kényszeriti.

A feliratnak e kivánságot is magában kell foglalnia, mert az által, hogy a tiszti vizsgán megbuktatott önkéntesek második évi szolgálatra köteleztetnek, nemcsak az intelligens ifjuság egy részének jövője lesz tönkretéve (eltekintve attól, hogy ezen intézkedés tág tért nyit a katonai önkénynek), hanem az agyonadóztatott szülők is ujabb nagy teherrel sujtatnak, holott sem az ifjak, sem a szülők nem tehetnek róla, ha az önkéntes ifjut megbuktatják azért, mert — nem született Moltkének!

Bizony nevetséges törvényhozás az, mely egy kaptafára akar vonni minden embert! Próbálnák csak meg a közös hadügyminiszter urat olyan pályára kényszeriteni, melyhez tehetsége nincsen: bizony nem lenne e pályán ő belőle semmi sem! Hát ő akkor minek akar minden önkéntesből tisztet faragni, midőn egyéb pályán derék ember válhatik belőlük?!

Különben tudjuk, hogy a tiszti kényszernek egyéb czélja nincs, mint a magyar ifjuság méltatlan zaklatása. Hogy ebben a hadügyminiszter urnak kedve ne teljék: intézkedjék róla a törvényhozás, s szólaljanak fel ellene a törvényhatóságok!

Ha a hadügyi kormányzat ezeknek intelmeire és felszólalásaira nem hallgat, akkor ne csodálkozzék a felett, ha rövid idő mulva az egész nemzet magáévá teszi a függetlenségi párt programmjának egyik sarkalatos pontját: az önálló magyar hadsereg eszméjét!

Bécsben — ugy látszik — ezen eszme diadalát siettetik, s mi a magunk részéről azt mondjuk reá: örülünk rajta!

Debreczen városa pedig tegye meg kötelességét: a haza áldani fogja érte!

= **Országgyülés.** A képviselőház tegnapi ülésén, a napirend előtt Csatár felemlitette, hogy Pulszky Károlynak a napdiját és lakbérét 38000 frterejéig lefoglalták. Miután Pulszky ügyeit nem tisztázta, felhivja a ház figyelmét az összeférhetlenségi esetre Csatár elkeseredve teszi hozzá, miszerint reméli, hogy nemsokára Pulszkynak fog ütni a keserü óra, — midőn azt mondják neki is: Ki vele! Az elnök az ügyet az összeférhetlenségi bizottsághoz utasitotta. Majd Török Zoltán szólalt fel személyes kérdésben és kijelentette, hogy a szombati ülésben ő az elnököt nem fenyegette. Ezután áttértek a 25. szakasz tárgyalására. A szakasz ellen Komlóssy Ferencz a zsidó sajtóról is megemlékezett, mint a mely a magyarok és keresztyének ellen izgat. Azt ajánlotta a miniszternek, hogy a zsidó önkéntesekből csináljon altiszteket, mert ezek szivesebben lesznek manipulans őrmesterek, mint tisztek. Fabinyi miniszter, ki külömben is gyenge parlamenti szónok, azt vitatta minden látható hatás nélkül, hogy a nyelvkérdés a felség joga. „Bach huszár", „Abczug" és „Hoch" kiáltások jutalmazták őt. Ezután Asbóth János, utána — igen nagy hatással — Komjáthy Béla beszélt, ki nagy hatással jelenté ki, hogy a hadsereghez intézendő utasitásban nem bizik s a végrehajtásában sem biz. Kimondta, hogy a mostani többség nem a nemzet többsége; Francziaországban is volt egy oly kormány, mely az ellenzéket a minimumra apasztotta, de aztán maga a nemzet egy év alatt eltörölte a borzasztó többséget s eltörölte a trónt is.

= **Belföldi hirek.** A véderőjavaslat ellen folynak az agitácziók országszerte. Török Zoltán kormánypárti képviselő, tiltakozni készülő **losonczi** választóinak előre megirta nyilt levelben, hogy a 25. §-t, ha az általa kivántakból bármi is hiányoznék belőle, nem fogja megszavazni. — **Pozsony** közgyülése egyhangulag elfogadta Arad városának és Hajdu-megyének tiltakozó feliratát a 25. §. ellen s elhatározta, hogy maga is ily értelemben ir fel az országgyüléshez. — **A monori** (Pozsony m.) tiltakozó közgyülésre a vecsési svábok **„Éljen a magyar nyelv!"** feliratu zászlókkal vonultak be. A kerület bizalmat szavazott Gullner Gyula, m. ell. képviselőnek.

= **A rektor s az ifjuság.** Az egyetemi olvasókör három tagu küldöttsége Pándy István olvasóköri elnök vezetése alatt tisztelgett Klinger rektornál s előterjesztette az olvasóköri bizottság határozatát. A rektor helyeselte az ifjuság megállapodásait. A bizottság aztán hivatkozva arra, hogy a szabályzat 13-ik szakasza értelmében az olvasóköri estélyeken és vitatkozásokban nem olvasóköri tag, egyetemi tanár is részt vehet, a rektor kinyilatkoztatta, hogy az ellen nincs neki semmi kifogása s készséggel megengedi, hogy a délelőtti matinéen egy egyetemi tanár tartja az ünnepi szónoklatot, bármilyen pártállásu is legyen az. A rektor végül kijelentette, hogy a délutáni ünnepély ellen nem tesz kifogást, de óva inti az ifjuságot, hogy ne csináljon politikai tüntetést, mert annak szerinte „sem oka, sem czélja, sem eredménye nincs." (?) Különben a mit az egyetem falain kivül rendeznek, azt ő sem meg nem tiltja, sem meg nem akadályozza, mivel hatáskörén is kivül esik. Ezzel a küldöttség távozott s a konfliktusa a rektor és az ifjuság közt most már elintézést nyert. — A márczius 15-iki ünnepély tárgyában, miután annak rendezésétől az olvasókör elállott, az egyetemi ifjuság, mint ilyen, fog intézkedni — s e végett nagy gyülést fog tartani, alkalmasint a nemzeti tornacsarnokban, melynek átengedése iránt már megtették a szükséges lépéseket.

Thaly Kálmán beszéde.

(A képviselőház márcz. 1-sei ülésén.)

(Folytatás.)

A t. képviselő ur hivatkozott még a honvédelmi miniszter ur igéretére is, de minthogy ezzel beszédemben ugy is szándékszom foglalkozni, majd akkor fogok a t. képviselő urnak is felelni.

T. ház! A szolgálati és vezénynyelv természetszerüleg szorosan összefügg a fennforgó kérdéssel, nem oly szorosan ugyan, hogy szétválasztható ne volna olyképen, a mint igen tisztelt képviselőtársam Prónay Dezső b. mondotta, hanem mégis a dolgok természeténél fogva szoros az összefüggés.

Itt sokat vitatták a felségjogot. Az első, a ki felvetette a kérdést, ugy emlékszem Gajáry t. képviselő ur volt, azután Tisza Lajos gr. t. képviselő ur, a miniszterelnök ur és többen, különösen a tuloldalon felszólalt képviselő urak közül hangsulyozták a felségjogot, nevezetesn azt mondták, hogy a vezérleti, vezényleti, szolgálati nyelv stb. meghatározása felségjog. Hogy mennyiben áll ez, azt már igen alaposan, szerintem megczáfolhatatlan érvekkel kimutatták t. képviselő társaim Irányi Dániel, Beöthy Ákos és legutóbb Prónay Dezső b. ur is. Örülök annak, hogy Beöthy Ákos t. képviselő társam a maga döntő érvekkel gazdag beszédében egyik legsulyosabb érvét, a mellett, hogy a a felségjog a vezénynyelvet illetőleg a parlamenttel legalább is nagyon megoszlik — ha egyáltalában felségjog — épen arra a törvényre alapitotta az ujabb idők tekintetében, a mely törvényt ugyanezen szempontból és a jelvények szempontjából már ezen részletes vita alkalmából a 15. §-nál nekem volt szerencsém idézni. — E szakasz tárgyalásánál ugyanis, midőn beadtam módositványomat, a magyar hadtestek kifejezésre, továbbá az alkotmányra leteendő eskü, a sorhadi csapatoknál és a magyar jelvények, zászlók és czimerekre vonatkozólag, bátor voltam hivatkozni az 1868. XLI. t. cz. 18. §-ára, a mely elrendeli, hogy a honvédségnél a vezénynyelv, a jelvény stb. magyar legyen, szóval a parlament teljesen jogkörébe vette a vezénynyelvet is.

Beöthy Ákos t. képviselő ur szintén joggal hivatkozott erre. A miniszterelnök neki felelve, tagadja ezt, azt mondván, hogy különbséget kell tenni a hadsereg és a honvédség közt, mert ha — ugymond — az 1868-iki törvényhozás ugyanezt értette volna a honvédségre, mint a hadseregre nézve, azt beiktatta volna nyiltan az 1868-iki törvénybe is. Helyesen felelt erre Prónay Dezső báró t. képviselő ur, azt mondván, hogy ők csak a statusquot akarták fentartani, ezért hallgattak, de viszont nem iktatták törvénybe, hogy a német nyelv a vezénynyelv, tehát sem azt, a mit a miniszterelnök ur állit, sem az ellenkezőjét.

De mivel hibának tartom, hogy az 1868 ki törvénybe a magyar jelvény és a tiszti eskü be nem vétetett — pedig kimutattam Kerkápoly Károly akkori előadónak beszédéből, hogy ő is és mindenki azon időben a magyar jelvényeket értette a közös hadseregnél is, annál inkább szükségesnek tartom, hogy 22 év mulva ezen hibát helyrehozzuk és valamint a jelvényekre nézve inditványoztam — fájdalom sikertelenül, — ép ugy a vezénynyelvre vonatkozólag is szükségesnek tartom hangsulyozni, hogy az parlamenti jog és nem felségjog s annak törvénybe iktatását szükségesnek tartom, hogy itt a 25. §-nál a vizsga nyelvéül a magyar államnyelv jelöltessék meg. (Helyeslés a szélső baloldalon.)

Én t. ház, azok után, a mik itt elő-

adattak, a felségjogról bővebben szólni nem szándékozom, de annak rövid historicumát még el kell mondanom, (Halljuk! Halljuk!) és pedig szorosan a hadügyre vonatkozólag. Nevezetesen méltóztassanak előkeresni a régebbi magyar törvénytárakat, van-e azokban 1715-től fogva, a mikor az állandó hadsereg felállitása elhatároztatott, csak egy törvény is, a mely elrendelné a német, vagy latin, vagy nem tudom miféle kommandót? Nincs. Igaz, hogy olyan sincs, mely a magyart rendelné el. Ennek oka abban rejlik, a mint ezt azok, kik a régi katonai dolgokban jártasak, tudni fogják, hogy az ezredtulajdonosok, kik azon időben ezredparancsnokok is voltak — igen nagy autonomiával birtak, még az életnek és halálnak is urai voltak, a főbelövetés jogával is birtak. Ugy hiszem, Mária Terézia volt az, a ki először gyakorolta személyesen a kegyelmi jogot. Annál inkább illették meg tehát ezen ezredtulajdonosokat a kisebb jogok: külön reglementet adhattak ki ezredeiknek, sőt az ezred nyelvet is a legénység többségéhez képest ők határozták meg. Történelmi adatok bizonyitják, hogy Nádasdy, Hadik Batthyányi, Baranyay, Beleznay, Halász Peter, stb. huszárezredek, a melyek a poroszok ellen nagy tüzzel küzködtek, a melyek magát Berlint is bevették, magyar vezényszóval vezereltettek, valamint a báró Trenk pandurjai horvát nyelven vezényeltettek.

Tehát daczára, hogy az 1715-ki törvény akkor még nem volt, megis meg volt a magyar, illetőleg a horvát vezénynyelv. Már pedig akkor dicsőségesebb volt az osztrák hadsereg, mint akár Solferinonál, akár Königgrätznél. (Derültség és helyeslés a szélsőbaloldalon!) Hogyan jött be tehát neutraliter — mert törvényileg sohasem jött be — a német szolgálati nyelv, vezénynyelv és hogyan lett a tiszti vizsgálat nyelve német a hadseregben? Egyszerűen becsempésztetett, midőn t. i. az az uralkodó uralkodott, a kinek egyéni fenyes tulajdonai mellett hosszu uralkodása felfogásom szerint hazánkra különösen nemzetiségünkre nagyon káros, — a miniszterelnök ur felfogása szerint — a ki erről többször nyilatkozott — nagyon dicső volt, t. i. Mária Terézia, a kit dicsérhetnek sok oldalról, de azt nem mondhatják, hogy nagyon alkotmányos volt, a mennyiben hosszu uralkodása alatt összesen csak háromszor tartott országgyülést, rendesen akkor, a midőn meg volt szorulva, s a mikor őseinknek „vitam et sanguinam"-jére volt szüksége, „sed avenam non" tettek hozzá óvatos őseink.

Mária Terézia — mondom — a ki csak 1741—42 ben, 1751-ben és 1764—65-ben tartott országgyülést, és uralkodásának második szakában 1764-tól 1780-ig, tehát teljes 16 éven keresztül nem tartott országgyülést, sőt fia József császár, a ki soha meg sem koronáztatott, tehát nem is volt király, soha sem tartott országgyülést, csak II. Lipót 1790—91-ben és igy 26 evig nem nyilatkozhatott a nemzet képviselete törvényesen. Ezen időszakot, a mely t. i. Mária Terézia uralkodása alatt lefolyt, használta fel az osztrák soldateska, hogy a hadsereg magyar ezredeit germanizálja.

Mikor t. i. József trónörökös volt, a királyné, kivéve a dalias magyar gárdisták fölött, — nem tartott szemlét, hanem a szemlét uralkodó társára, fiára bizta, és igy az ezredek nyelvelvel asszony-ember letére nem törődött. (Derültség jobbfelől.)

Bocsánatot kérek asszony-ember a legszebb és legmagyarabb kifejezés, mert a biblia asszonyi állatot is mond, amit en tiszteletből nem akartam használni. (Helyeslés.) Ez tehát magyarul van mondva. (Helyeslés.)

Mondom az asszony-ember e jogot férfi emberre bizta, t. i. a nagyszerü tervekkel biró és pezsgő vérü fiára II. József trónörökösre. Ennek idejében történt, hogy az ezredekre bizonyos szelid nyomást gyakorolva — mint a honvédelmi miniszter ur mondta — egyenként és lassanként németre fordittatott az ezredek nyelve magyarból és horvátból, a nélkül, hogy ez iránt az országot megkérdezték volna és a nélkül, hogy Magyarország, ahol 26 éven keresztül nem volt országgyülés, nyilatkozhatott volna, felségjog-e a szolgálati nyelv vagy sem.

Mikor 1791-ben nyilatkozhatott a nemzet a II Lipót által összehivott országgyülésen, akkor ott volt a Frimon és a többi huszárezredek kérvénye a magyar vezénynyelv behozatala iránt. Tudjuk, hogy a derék huszártiszteket haditörvényszéki vizsgálat alá fogták; és tudjuk, hogy Ferencz császár ide jében vérükkel lakoltak. A kérvény egyik aláirójának Laczkovics kapitánynak vére a budai vérmezőn hóhér pallos alatt omlott ki hasonló társainak vérével együtt, kik a magyar nemzeti eszmékért küzdöttek, más hasonló küzdőkkel, a nemzet legjobb fiaival, Kazinczyval, Bercsényivel, Szentjóbyval és másokkal, a kikkel a kufsteini, spielbergi börtönök teltek meg.

Igy fojtatott vérbe és a börtönök dohába az a törekvés, hogy a magyar ezredek vezénynyelve magyar legyen és igy fojtották el az ezzel együtt járó magyar nemzeti törekvést. Ezután a napoleoni harczok következtek, amikor a nemzet amaz európai rázkódtatások közepette nem ért rá foglalkozni ezekkel a saját ügyeivel; a fejedelem iránti loyalitás felülmulta a nemzet iránti szeretetet; ugy tett a nemzet mint 1741 ben, mikor Mária Terézia ingó trónját megmentette, daczára annak, hogy legszentebb érdekeiben sértetett meg. Lovagias volt, azt elismerem, de hogy nagyon politikus lett volna és a helyzetet kizsákmányolta volna a törvényekben gyökerező jogainak megerősitésére, azt vitatni lehetne.

(Folyt köv.)

HELYI HIREK.

* **Debreczen és a 25. §.** Városszerte és pártkülömbség nélkül, óriási lelkesedést szült tegnapi lapunk hire. Az t. i., hogy Debreczen szab. kir. városának jog- és pénzügyi bizottsága, a rendkivül fontos hatáskörrel felruházott testület, önmagához s e nemes városhoz illő hazafiassággal, nagy tekintélyének egész sulyával támogatja a nemzet tiltakozó mozgalmat. Föllépett a véderő-törvényjavaslatnak, az intelligens ifjuság jövőjére nézve oly káros, nemzeti nyelvünkre pedig oly sérelmes 25. §-a ellen. Nem engedhette, hogy a legmagyarabb alföldi város, Debreczen, e téren mögötte maradjon a német Pozsonynak, a vegyes nyelvü Kassának s a tót városok agitációjának. Föllépésének pedig oly helyes formát választott, a melyet mi a legeszélyesebbnek, legczélszerübbnek nyilvánitunk. A tárgy érdemehez lapunk más helyen szólunk hozzá, de e helyen kijelentjük, hogy az egészet nem egy párt ügyének fogjuk tekinteni, hanem minden párt által támogatandó szent ügynek. Jól tudjuk, hogy a mozgalom, — melyet független és hazafias polgárok önmaguktól inditottak — létrejöttéből lapunkat csak is azon jóleső tudat joga illeti meg, hogy ismét sikerült működésünkkel oly pontot találnunk, a melyben egyetért velünk, sőt irányoz is bennünket e nemes város egész és teljes közveleménye. Az, hogy ama kiváló bizottság lépett a mindenki által szükségesnek tartott mozgalom megvalósitásának terére s hogy a tanács és közvetve a főispán tartandják kezökben az inditó csengetyüt, s azután a város közgyülése szólal fel Debreczen nevében, ismételjük a legszerencsésebb gondolat. Teljesen megfelel — hogy ugy mondjuk — a nemes város temperamentumának és — bevalljuk — többet ér s nyomatékosabb valami egy népgyülésnél, tiltakozó körmenetnél vagy tüntetésnél, a melyekkel szemben akár joggal, akár a nélkül, de rendesen kétségbe szoktak vonni a résztvevő elemek jogosultságát és illetékességét. De ha a közgyülés nyilatkozott, akkor csakugyan „Roma est locuta" és Debreczen felszólalásának bizonyára hatása lesz! — A lelkesedés tehát városszerte óriási. Egy párt hozzá járulásának őszinteségében sem kételkedik senki s e közgyülésen meg a hivatalnoki szavazat-jog is hasonlitani fog a hhoz a drága kőhöz, mely sokszor ugyan homályos, de a napra kitéve fennyeltelik meg és világosságot szór maga is. A tanács, a melylyel a polgárság elvégre is rendelkezik, de a melynek hazafiságában különben sem szabad kételkedni, bizonyára teljes jóakarattal karolja fel az ügyet. Gróf Degenfeld főispántól is megérdemli, cserébe szereteteért és tiszteleteért e város közönsége, hogy akarata elé ne görditsen akadályokat. Nem is várható egyéb a népszerü és nemes gróftól, mint oly hazafias magatartas, a minőt nem rég tanusitott Hajdumegye közgyülésén, a hasonló czélu és tárgyu tanácskozás alkalmával. A mi főispánunkon az nem fog megeshetni, a mi a bács-bodrogi alispánon, a kihez a közös hadsereg egyik főparancsnoksága „An das k. k. Vizegespan Amt in Zombor" czimen irt át e napokban. Nem is szabad s nem is fogják a várost ellenszenvre s tiltakozó tüntetésre ingerelni. Miután pedig a nehány nap alatt kétségtelenül összehivandó r. k. közgyülés legközvetlenebbül a magyar tanuló ifjuság érdekeinek megóvását tekintendi szent czéljául, igen természetes, hogy a mozgalom rendkivül nagy érdeklődést és feszült várakozást keltett az itteni magasabb foku tanintézetek érett gondolkozásu ifjuságának köreiben. Csak mint hirt és megfigyelést közöljük, (hiszen ez a feladatunk), hogy első sorban a jogakademiai s továbbá a 25. §. által csak közvetve, általános hazafiui érzéseiben érintett theologiai és tanitóképezdei ifjuság; a gazdászati tanintézet és a kereskedelmi akademia ifjusága; a főgymnázium és reáliskola felső osztályainak tanulói csoportosan beszélik meg s magasztalják a kiváló városatyák föllépését. Azon tervvel foglalkoznak, hogy a 25. § megváltoztatása mellett való kérvényezés szónokait valamely alkalmas módon fogják megtisztelni. Hja — ez a hangulat, a melyet a főváros ifjuságának lelkesedéséből és magatartásából sugárzik ki a vidékre is. „Éljen Debreczen — igazán szabadelvü és valóban független polgársága" — ez legyen tehát a jelszó mindenfelé e napokban, a melyek befogják igazolni, hogy bár eddig aludott is Debreczen, bizonyára — **nagyen szépeket álmodott!**

(r. e.)

* **Lovas-kaszárnya.** A Debreczenben létesitendő lovas-kaszárnya ügyében összehivott vegyes bizottság ma d. e. kezdte meg üléseit a városháza nagy termében. A bizottság tagjai a város részéről: Simonffy Imre kir. tanácsos polgár-mester, Laky Lajos tanácsnok és Balogh Mihály főmérnök, — a katonaság részéről pedig: Czerlien ezr., a XV-ik huszár ezred parancsneka, Vissnecker őrnagy Aradról és Dr. Heinrich Würth ezred-orvos, a XV-ik huszár ezredtől.

* **A vármegyéről.** Hajduvármegye közigazgatási bizottsága f. hó 11 én tartja rendes havi ülését. Tárgy: folyó ügyek.

* **Az italmérési illeték és adót** kivető bizottság Debreczenre nézve folyó hó 7-dikén kezdi meg működését a városháza kis tanácstermében. A bizottság elnöke Nánási Lajos pénzügyigazgatósági titkár, szakértő tagjai pedig Geréby Fülöp, Gaszner Károly, Kovács Mihály kereskedők és Szele Lajos városi kiküldött — A bizottság a szeszesitaloknak kis mennyiségben kiárusitásával foglalkozó kereskedők, a saját termelésüket eladó termelők és czukorárak által fizetendő italmérési illetéket és — adót állapitja meg.

* **Szinház.** Tegnap este telt ház előtt folyt le az Andorfy Péter, kedvelt komikus jutalom-játéka. Helyi termék: az „Egy krajczár" cz. énekes életkép került szinre, melynek cselekménye — szerző szerint — Debreczenben foly le. Megvalljuk, hogy mi valami vaskos bohózatra voltunk elkészülve, e hitünkben azonban kellemesen csalódtunk. Az uj darab sok bohókás jelenettel van tarkitva, de nem csap át a szélsőségekbe, s nem sérti a izlést. Meséje elég ügyes, elég találékony, s alakjai is többnyire az életből vannak véve, — de nem a debreczeni életből! A darab cselekménye éppen ugy lefolyhatott volna Budapesten, vagy Bécsben, mint Debreczenben, — szerző semmi jellemző debreczeni vonást nem vegyitett bele; — az alakok sem birnak debreczeni jelleggel, kivéve talán a Gulyás (meszáros) és a szatócsné szerepeit, — ezek azonban epizód szerepek. A mese azon krajczárok körül forog, melyeket egy gazdag nagybácsi küld debreczeni rokonainak, hogy kipróbálja őket mennyire érdemesek a pártfogásra. Bádogosi trombita-keszitő (Rónaszéky), a krajczár segitségével 20,000 forintos nyereményhez jut, melyet azonban eltékozol, — Kapari Ferencz zálogos (Vedress, ki igen jellemzetes alakot formált szerepéből) a krajczárt uzsoráskodásra használja fel, — Szentesi Porczinkula, e szenteskedő vén leány, (kihez hasonló alak egyetlenegy sincs Debreczenben), a krajczárt védszentjének tiszteletére fordittja, — egyedül Hangosi Frigyes orvosnövendék (Molnár) költi el a krajczárt jótékony czélra, megnyerve ez által a kedves Julia (Kaczér Nina) szivét. — A nagybácsi (Mándoky) Hangosit fogadja örökésévé, mert rokonai között ez a legderakabb. Bádogosiról és családjáról is bőkezűen gondoskodik, mert jó szivéről bizonyságot szerzett, — a többi rokonokat azonban

A „DEBRECZEN" TÁRCZÁJA

A rózsaszin levélke.

— Elbeszélés. —

Irta: **Dr. Pápay Imre.**

(Folyt. és vége.)

Sehogy sem ment a kötés.

A csigának legdrágább kincse és romolhatlan fájdalma a gyöngy, mely keblében terem. Ily drága gyöngy volt nekem az én szerelmem. Mi nagyobb a szerelem boldogságánál? Ki tud tisztábban szeretni, mint a gyermek, mint az ifju.

Sziv alaku falevelek hullták ölembe.

A messze távozó után, köd borul az elhagyott kedves táj fölé, nem látja többé a szeretett hely kedvelt szépségét. Az álmos erdő hallgatag, ábránd keltő homálya, az örökké csacsogó patak, maga a kis falu házikói, és karcsu tornya, mind el merülnek a kékes messzeségben.

Mily jól van az, hogy az ember emléke fölé nem borul ily irigy homály? Az eltemetett vágyak, álmok, korán elhalt remények, mind ujra kelnek, csapongnak, elnek az emlékezet erejével, annak szárnyain, s a késő ősz elpusztult kopárja uj virágokkal népesül be.

Mily jó, hogy én is emlékszem gyermek koromra. Ábrándaimra, mik szét foszoltak, könnyeimre miket elsirattam, és a mosolyra, mitől tisztultam.

Emlékezem, de nem fáj már szivem, nem fáj már utánok.

Enyém voltak, birtam őket, megnyugszom emlékeiken.

Álmodoztam tovább a fák alatt, szivalaku falevelek hullottak ölembe.

A levélhordó jött be hozzám. Felriadtam s az titokteljes mosolylyal kis rózsaszin levélkét adott át. Választ se várva, hirtelen eltünt.

Éreztem, hogy elpirultam. Szivem nagyot dobbant, dobogott a fájásig. Remegő kézzel bontám fel a kis levélkét, alig tudtam olvasni eláradó könnyeimtől.

A boldog szerelem könnyei voltak azok. Ime ez volt a kis levélbe:

Etelkához:

A hol te vagy, ott van világom!
Ott van világom üdvöm életem;
Mint áhitat a menyországon
Rajongva csügg szivem szerelmeden.
Szelid arczod szivem legmélyén
Éjjel-nappal mindig csak ott lelem!
Elringatódzom édes kéjén,
Mint a harmat a virág levelen.

Te vagy leányka életemnek
Ez éjszakának hajnal csillaga;
— Napsugarán rózsák teremnek,
Mosolyodon menny lett az éjszaka.
Óh áldom is, áldom az istent
Ki földre küldte legszebb angyalát,
Hogy legyek boldog, hogy már itt lent
Át éljem a mennyek boldogságát

De Istenem! Mint fut le lopva
E rég nem ismert könny csepp arczimon?
Mért dobog szivem oly dobogva?
És keblemen oly ón súlylyal mi nyom?
Megleljem e okát a bunak?
Óh higyjem-e mit sejtelmem zokog:
Hogy üdvöm, ah önámitás csak
Enyémnek vélt szived másért dobog.

Óh nyugtass meg üdvöm világom!
Mondd hogy hamis, hazug e sejtelem,
Mely álmatlan bus éjszakákon,
Mint kisértet kinozni megjelen
Mondd hogy: szivem szived világa!
Boruja nyár felhőként tova száll
Csak légy napom te! Mi maradna
Homályban ily szép nap sugárnál.

Aláirva: Ákos.

Ez volt nekem megirva abban a kis levélben.

Csaknem leroskadtam a boldogság miatt. Hitem reményem nem csaltak meg. Szivemhez szoritám, csókjaimmal halmoztam el a kis levélkét. Végül leborultam a kis gyep pamlagra, megeredtek könnyeim, sirtam örömömben, végtelen boldogságomban. Ez volt életem legboldogabb napja. Sohasem felejtem el. Később is sirtam, sokat sirtam, e könnyek már a fájdalom, a reménytelenség könnyei voltak, de ezeknek a keserüsége sem moshatta el ezen üdvözitő pillanat édes emlékezetét.

Drága kincsem lett a kis levélke. Szivemen hordoztam. Mindennap százszor meg százszor elolvasám, mindannyiszor több gyönyört találva benne. Hiszen ez tette valóvá ábrándos hitemet, ez tett bizonyossá a felől, hogy szerelmem nem viszonozatlan, hogy ő szeret.

Égő szenvedély szól minden szavában. Szenvedélyhez szenvedély szaván.

Nem is kételkedtem többé szerelmében. Szivem minden kételyt ki zárt. Az ifju sziv a látszat rabja. A tetszetős külszin alatt csak szépet, jót és igazat lát. Nem kutat és nem gyanakszik. A kétkedés a csalódás gyermeke.

Nem sokkal a kis levélke vétele után Ákos eltávozott városunkból tanulmánya befejezése végett nagyobb utazást teendő.

Most tudtam minő drága kincset nyertem a kis levélben; most midőn nem láthattam kedves arczát, bűvölő tekintetét. Vigasztalásom reménykedésem áldott forrása lőn a kis levélke.

Ha bánat borult utána epedő szivemre, ha hűség, aggály kigyói mardosák lelkemet, ha meglepett a csüggedés: elővettem a kis levélket, azonnal megenyhült bánatom, felderült lborult lelkem, reménykedéssé vált csüggedésem.

Oly nagyon is szerettem! Oly nagyon is biztam benne.

Igy éltem, bu és öröm közt, keblembe zárva szerelmem édes titkát:

Hónapok multak el, Ákos még sem tért vissza. Folyton nőtt utána való szerelmem és utána való epedésem. Oh nagy szükség volt a kis levélkére.

Egy vasárnap délután egy barátnémmal Róza nénédnél voltam leány társainkkal. Beszélgettünk egyről-másról, mikről a leányok beszélni szoktak, ha magukban vannak. Természetesen sor került a férfiakra is. Nekünk nőknek mindig akad aztán valami mosni valónk.

Szóba jött az Ákos neve is. Nagyot dobbant a szivem. Mily jó, hogy megőrzém szivem drága titkát. Senki nem sejti szerelmünket. Nem nevethetnek ki.

Ákos? Bizony az furcsa legény — vevé fel a szót Róza. — Engem Pepivel ugyancsak megtréfált; majdnem felültetett.

— Hogy történt? mi volt az? mikor? mondjad már?

Ily kérdésekkel ostromolták Rózát.

Emlékezhettek rá — vevé fel a szót Róza — én Szendreyvel nem valami jó lábon állottam. Örökké évődtünk, czivódtunk, én egy kissé hiunak tartottam. Eszembe azonban soha sem volt, hogy udvarlóim közzé számitsam. Egyszer — most tavasz előtt pár héttel egy levelet kaptam tőle. Szép rózsaszinü csó-

kizárja az örökségből. A szereplők jó kedvvel játszottak s a jutalmazottat, ki különös állásu frakkjával is sok derültséget keltett, több izben kihivták. Nagy tetszést aratott Kopácsy Juliska egy olasz dallal, — továbbá Rónaszéki és Hegyesi alkalmi kupléikkal. A rendezésre Andorfy nagy gondot forditott. Azt hisszük, hogy e darabot czélszerü lesz megismételni a jövő farsangon. (K. B.)

* * *

Kopácsy Juliska holnapi jutalomjátéka iránt nagy érdeklődés mutatkozik. Már is számos előjegyzés történt s a mint értesülünk — a kedvelt énekesnő, ki rövid idő alatt meghóditotta a közönséget — több meglepetésben fog részesülni. Szolgáljon a holnapi jutalomjáték buzditásul a jövőre nézve!

* * *

A „Szitakötő“ cz. énekes vigjáték, mely a nagy városok szinpadjain szép sikert aratott, nálunk szombaton kerül először szinre Előkészületben vannak ezenkivül: a „Titkos csók“ operette, „Ingyenélők“ népszinmü és „Clemenceau“ szinmü. Ujdonságokban tehát nincs hiány.

* **Rendőrségi vizsgálat** Gróf Dégenfeld József főispán ma d. e. megkezdte az összes rendőrségi hivatalok vizsgálatát.

* **Ünnepély**. A főiskolai énekkar a főiskolai zenekar és a magyar irodalmi önképzőkör közremüködése mellett néhai boldog emlékezetü Nagy József és Vecsey Imre kegyes alapitók emlékére a főiskolai énekteremben tegnap évfordulati ünnepélyt tartott. A müsorozat a következő volt: I. szakasz. 1. Gyászének Bognártól. Előadta a főiskolai énekkar. 2. Megnyitó beszéd felügyelő tanár Balogh Ferencz urtól s a jutalmazottak megnevezése. A nagy jutalmakat Szabó Imre, Kazay Gyula Pallai Béla, Tóth Ferencz nyerték s a megmaradt pénz egyenlően osztatott szét. 3. Nyitány Rossini „Othello“ cz müvéből, előadta a zenekar. 4. Szegény Margit Langer Viktortól, előadta az énekkar. 5. Komoly szavalat Boldizsár Kálmántól. (Keresem az Istent. Ábrányi Cornéltól.) 6. Nepdal-egyveleg Mácsai Sándortól, előadta az énekkar. II. szakasz. 7. Ballada Ersfeldtől (12 mü, 1 sz) vonós zenekarra, előadta a zenekar. 8. A csillagokról, felolvasás Szabolcska Mihaly urtól. 9. Falu végen . . . Wusching K. P., előadta az énekkar. 10. Vig szavalat Szabó Imretől. Hölgyek panasza Losonczytól, közkivánatra „a desperált ur“ Gabányitól, „A légy“ Zagyva Pétertől. 11. A dal. Spohrtól, előadta az énekkar. 12. Csárdás, előadta a zenekar. 13. Marseillaise, előadta az énekkar. Az ünnepély kezdete délután 4 órakor volt, a terem egészen megtelt, legnagyobb részt hölgy közönséggel, a mely különösen a Szabolcska Mihály szellemtől sziporkázó felolvasásán s Szabó Imre vig szavallatán mulatott jól. Az ünnepély 6 órakor ert véget.

* **Sikkasztás és öngyilkosság**. Derecskei levelezőnk hiteles értesitése folytan emlitést tettünk már arról, hogy J. Kis Mihály derecskei közgyám, kinek pénzkezelésében tetemes hiány találtatott, főbe lőtte magát. E hirhez levelezőnk a következő érdekes megjegyzéseket füzi: „E szomoru példából megtanulhatják a derecskeiek, hogy a pénzkezeléshez nem elég az, ha valaki jó czimbora, — hanem ahoz még ész is kell! Hiába volt az elhunyt jó és becsületes ember, hiába volt a köznep előtt bölcs és okos, de mert a könyveléshez nem értett, vagyona becsületével együtt elkönyveltetett! Csodálatos: a megye a gyámi pénztárt több izben vizsgáltatta, de különösen a legközelebbi időkben tüzetesen vizsgálták Király Viktor megyei tiszti ügyész, máskor Kis Elek központi szolgabiró s mindketten dicséretes eredményt konstatálták! Sőt az előbbi — a hivatalos vizsgálat befejezése után — sokak előtt azt mondta a hivatalos helyiségben: „Adjon az Isten minden községnek ilyen gyámot!“ — Elvárjuk Beőthy Andor alispán urtól, hogy a mostani vizsgálatnál ki fogja derittetni azt is, hogy a megnevezett megyei kiküldötteket az egyszerü közgyám vezette e félre? vagy pedig a könyvelő ur? kit egy év-tizeden keresztül a szerencsétlen véget ért jó ember sajátjából fizetett. Igen, a könyvelő ellen szigoru vizsgálatot kérünk és várunk!“

* **Negyvennyolcz órát kriptában**. Borzalmas esetről ád hirt egy balmaz-ujvárosi levelező Özvegy Tar Andrásné, dusgazdag polgárasszony a minap kiment a temetőbe s felnyitotta a családi sirboltot, amelyben meghalt férje 3 esztendő óta fekszik. Egyedül ment be a kriptában és jó ideig imádkozott a koporsó előtt. Mikor távozni akart, akkor vette észre, hogy a sirbolt nehéz vasajtaja becsapódott utána, valószinüleg a szél csukta be. Ki akarta nyitni, de akkor látta rémülettel, hogy az ajtónak nincsen belülről kilincse, csak kulcsra jár és zárva van. Próbálta kitaszitani az ajtót, — de hiába: az ajtó becsapódásánál, ugy látszik, a könnyen járó tolózár is helyére csuszott s az asszony fogva volt benn a kriptában. Kétségbeesett erőfeszitéssel igyekezett szabadulni a siri fogságból, az ajtó nem engedett. Majd kiabálni kezdett a végső kimerülésig, de hasztalan: hangját föl fogták a vastag falak, azonkivül pedig esteledni kezdett s nem járt már senki a sirok között. A temetőőr egészen el is feledkezett a kripta látogatójáról, vagy pedig azt hitte, hogy már rég távozott. Beállott e közben az éjszaka s a szegény asszony ott maradt a koromsötét kriptában a halottal. Tudta, hogy éjszaka nem lehet menekülése. Másnap reggel azonban ujra kezdte a dörömbölést és kiáltozást. Erői hanyatlani kezdtek, de a rettenetes helyzet nem engedte meg, hogy kimerüljön. Végre nagysokára meghallotta kétségbeesett kiáltásait az arra járó temetőőr. Ez aztán kiszabaditotta a borzalmas fogságból az özvegyet, ki majdnem 48 órát töltött éhen-szomjan a sirboltban. A kiállott nagy izgalmaknál egyéb baja nem lett.

* **Földesről**. Hajdumegyeből, a náduvari kerület népes nagy községéből jelentik, hogy az ottani kormánypárt feloszlott s a szabadelvü párti volt jelölt Csapó István is, a 14. és 25. §-ok miatt az ellenzékhez csatlakozott. A nádudvari választók a következő levelet intézték képviselőjüköz, Papp Elekhez:

Mélyen tisztelt képviselő ur! Miután a haza erdeke, és annak jobb léte, valamint ebben a nemzetnek felvirágzása, senkitől sem függ annyira mint a törvényhozó testület azon müködő tagjaitól, képviselőitől, kik a nemzetnek társadalmi viszonyait, élet érdekeit és létkérdését ismerve, valójában ebbeli kötelezettségüket ugyis teljesitik, hogy annak kifolyása, a polgárok nyugalma és békés fejlődése, biztositása legyen: — ennél fogva erkölcsi kötelesség teljesitése igényeltetik a választó polgároktól, egy oly sarkalatos nemzeti kérdés megharczolása felett, mint a minőt az uj évben az ellenzék részéről az országházban, a hazaszeretet lángoló érzelmeitól áthatva, több jeles hazafi és ezek között mélyen tisztelt képviselő ur is megharczolt.

Nem állhatunk ellent lelkünk sugallata tolmácsolásának, s szivünk buzgó érzése kiöntésének. Valódi kötelességet teljesitünk ezen perczben, midőn szerencsénk van ezen levél kiséretében legforróbb köszönetünket nyilvánitani mélyentisztelt képviselő urnak, a tárgyalás alatt levő véderő-javaslat 14. és 25. § ai ellen foglalt álláspontjáért, és az ezek kivivásában reszt vett képviselő urak mindenikének, u. m.: Irányi Dániel, Apponyi Albert, Polonyi Géza, Ugron Gábor, gr. Károlyi Gábor, Hoitsy Pál és Fenyvessy képviselő uraknak, nemkülönben Kaas Ivornak is.

Fogadja a mélyen tisztelt képviselő ur ezen köszönetünket olykép, mint a jövő biztositék jelzálogát, melyet egy választó közönsége csak az érdemeseknek számára teszen le, mint egy szent ereklyét, hogy a jövő nemzedék, az ősök erényét tiszteletben tarthassa, és abból hasonló tettekre buzduljon. Nem akarunk mi egyáltalán a tisztelt képviselő urnak utasitást adni, mert jól tudjuk, hogy amugy is velünk érez, csak egyre kérjük és ez az: Mutassák meg a szabadelvü — magát igy nevezett — körnek, hogy ellenzéki erőnk még szilárd és hogy annak az erőszak még nagyobb foku ereje sem árt.

Végül azt kivánjuk, hogy mélyen tisztelt képviselő urat ügyünk igazságos képviseletében még soká éltesse az Isten, hogy igy az a nemzeti zászlót, melyet Kossuth Lajos nagy hazánkfia adott nekünk, kik még nem vagyunk korcs hazafiak s a melyre ez van irva: „Szabadság, egyenlőség, testvériség“ diadalra juttassuk s igy a hálás maradék számára biztos talajt hagyhassunk.

Legutoljára annyit kérünk: Adja át szives üdvözletünket minden a hazáért és nemzetünkért hőn érző igaz képviselőknek.

Ezek után örök hódolattal maradtunk Kabán, 1889. márczus 3 án a mélyen tisztelt képviselő urnak választói mint jóakarói egyetemlegesen. A kabai polgári kör nevében:

Bagi István m. k., Borbély László m. k., Nagy István m. k., Menyhárt Gáspár m. k., id. Nagy Lajos m. k., Gál István m. k., Sári Mihály m. k., Bartha Balázs m. k., Fodor Mihály m. k., Varju Sándor m. k., Bálint Károly m. k., Gere János m. k., Nagy Károly m. k., Benke József m. k. elnök, Bálint József m. k. alelnök, Bartha Mihály m. k., Bálint Lajos m. k., ifj. Nagy Lajos m. k., Bálint Márton m. k., Pék Márton m. k., Barna Márton, m. k., Csátré József m. k.

* **Honvéd bál**. Az 1848/9 iki honvéd-egylet bálja márcz. 15-én tartatik meg a „Korona“-szállodában. A meghivók már szétküldettek, s az előkészületek nagy része már be van fejezve, s az érdeklődésből itélve, a bál igen látogatottnak igérkezik.

* **Kegyeletes adományok**. Boros László ur tegnap este megjelenvén szerkesztőségünkben, néhai Nagy Pál tanár siremlékére öt frtot, — Csokonai sirjának rendbehozására pedig három frtot, — összesen tehát nyolcz frtot adott át nekünk. Az öt frtot Tüdős János gymn. igazgató urnak, a három frtot pedig Szabolcska Mihály esküdt-felügyelő urnak — azaz a gyüjtőknek adtuk át.

* **Piaczi árak** — 1889. márczius hó 5-én megtartott hetivásárról.

1 Mm	Buza	7,00—6,90—6,80
1 „	Kétszeres	6,00—5,90—5,80
1 „	Rozs	4,90—4,80—4,70
1 Mm	Árpa	5,00—4,90—4,80
1 „	Zab	5,00—4,90—4,80
1 „	Tengeri ó	,— —,— ,—
1 „	Tengeri uj	4,70—4,60—4,50
1 „	Köles	4,50—4,40—4,30
1	Zsák Burgonya	70—
100 kg	Szalonna	54.00 — 53.00 52.00
100 kg	Háj	60.00 — 59.00 58.00

* **Husárak** megállapitva s bejelentve 1889 évi márcz. 6 tól 13-ig. 30 kr. Erdei Jánosnál morgó-u. 587. sz., 32 kr. Rácz Lajosnál meszena-u. 547. sz. a., Boldog Istvánnál árok-utcza 675. sz. a., 34 kr. Erdei Ferencznél csapó-utcza 240 sz. a., Kolb Jakabnál Péterfia 687. sz. a., 36 kr. Rácz Györgynél czegléd-u. 2599. sz. a., Erdei Ferencznél csapó-utcza 358 sz. a. 38 kr Rácz Györgynél csapó-utcza 10 sz. a., Rózsa-ter 10. sz. a., Balogh Jánosnál csapó-u 471. szám a. 42 kr. Szentesi Jánosnál piacz 2-ik székben, rózsatér 11. sz. a., sz.-anna-u 2267. sz. a, mesteru. 1442. sz. a., 44 kr. Magyar Gábornál piacz 1-ső székben, czegléd u., 55. sz. a., dedó u. 125. sz. a., s a három izr. hitközség székiben a piaczon. — Minden többi bejelentett 19 mészárszékben pedig 1 kiló hus **40 kr.** Jegyzet: Magyar Gábor 3 székében 1 kiló hus nyomtaték nélkül 8 krral drágább.

* **Köszönetnyilvanitás**. A „debreczeni ipar- és kereskedelmi bank“ evang. elemi iskolánk javára 10 frtot volt szives adományozni. Midőn ezt nyilvánosan is nyugtáznám nem mulaszthatom el a „debreczeni ipar- és kereskedelmi bank“ tek. igazgatóságának az adományért egyházunk nevében legmelegybb köszönetemet nyitvánitani. Debreczen, 1889. Marczius 5. — Materny Lajos envang. lelkész.

* **Köszönetnyilvánitás**. Stern József és testvére helyben nagykereskedő czég, a kereskedelmi akadémia áruismei szertárának 2 különböző sárga viaszt, ugyanannyi fehéritett viaszt, 2 különböző minőségü paraffint, 6 különböző jutarostból készült zsineget, továbbá kammszőr, őzszőr, hódszőr, teveszőr, gödölyeszőr, oroszszőr és sziberiai szőrökből álló, 14 nemet tartalmazó szőrgyüjteményt, s végül merinoi, perzsiai, spanyol, szerbiai, bulgariai, orosz, lengyel, dán, sziléziai, nemet, timár és mügyapjut tartalmazo, 29 fajt képviselő gyapju-gyüjteményt s együttvéve 56 darabból álló collectiot volt szives adományozni. A tanügy emelésére szolgáló eme becses adományért kellemes kötelességemnek ismerem a tanügy iránt meleg érdeklődésüket kifejezett adományozóknak e helyen is hálás köszönetet mondani. Debreczen, 1889. márczius 6. Fabián Lajos Mór az áruismei szertár őre.

* **Elveszett** a Szikszai korcsolyatéren, vagy pedig a péterfia-utcza 971. számu háztól odáig vezető uton egy piros kővel diszitett értékes arany fülön függő. A becsületes megtaláló a péterfia utcza 971. szám alatt jelentkezvén, jutalomban részesül.

Közgazdaság.

Gabnaárak. (Budapest terménytőzsde márcz. 4.) Buza tavaszra 7.33 pénz, 7.34 áru, buza őszre 7.52 pénz, 7.53 áru. Tengeri juniusra pénz, .— áru, tengeri jul.—aug. szeptemb—októberre. pénz, —.— áru, uj tengeri 1889. máj.—jun. 5.01 pénz, 5.03 áru. Zab tavaszra 5.33 pénz 5.35 — áru, zab őszre —.— pénz, .— áru, Káposztarepcze augusztus—septemberre 1889 11.5/8 pénz, 11 5/8 áru.

— **Sertésvásár**. A kőbányai sertéskereskcsarnok távirata, márcz. 4. Az üzlet szilárd m. urasági öreg nehez 52—53.50 frtig ma. uras. fiatal nehéz 55.50—56.— frtig, magy. uraság. fiatal közép 54.——55.— frtig, magy. uras. fiatal könnyü 53—.—54.— frtig, magyar szedett nehez 52.50—53.50 frtig, magyar szedett közép 49.——50.— frtig, magy, szedett könnyü 48.——49.— frtig, romániai bakonyi átmeneti nehez 51.——52.— frtig, rom. bakonyi átmeneti közép ———.— frtig, romániai bakonyi átmeneti könnyü —.——. frtig, rom. átmeneti eredeti közép —.——.— frtig szerb átmeneti nehéz 48..——49.— frtig szerb. átmeneti közép 4.8—48.50— frtig, szerb. átmeneti könny. 45.——46.— frt. hizó a vasutról mázsája —.———.— frtig, hizó 1 éves élősulyban — ———.— frtig hizó két éves élősulyban (makkos) —.———.— frtig, öreg makkos sertés élősulyban, 4% levonással —,———.— frtig. Az árak hizlalt sertéseknél páronkint 45 kgl. 4%-os levonással métermázsánkint értendők. Romániai és szerbiai sertéseknél, melyek mint átmenetiek, adattak el, a vevőnek páronkint 4 forint aranyban vám fejében megtérittetik.

Apró csepró.

— **Pontos megjelenés**. Kérek gazdám számára szemüveget! — szól egy faluról felkerült cseléd az optikushoz.
— Jól van, de milyen számra?
— X.-utcza 36 szám, — feleli a leány.

—

Könyel, sóhajjal nem lehet
Kőkeblet meglágyitani
A nő előtt, ha nem szeret,
Sóhajod nyelve — kinai.

Ne szóljon egy hangot se szád;
Folyts vissza esküt, szenvedélyt;
Szerelmes nő lelkedbe lát
S némán, szó nélkül is megért.

Reviczky Gyula.

—

. . . Az elnyomottság, szerencsétlenség ébreszti föl és javitja meg az életképes fajokban a kényeztető jobblét és hatalom korszakában megfeslett erkölcsöket. Az elnyomottakból lesznek a hóditók, az irás szavai szerint az utólsókból az elsők. Milyen helyzetben volt az I. Napoleon által eltiport, örökre megnyomoritottnak látszott Poroszország! És milett belőle félszázad mulva.

Ugron Gábor.

—

Az alfabetuek csak 36 betüje van, de az emceri kezeknek és ujjaknak 144: Elmondják a tiz számot: a kéz, az ujj kér, megtagad, elutasit, hivogat, parancsol, tilt, fenyeget, hallgatást int. esküszik, igér, kigunyol, hizeleg, biztat, tapsol' áld, átkoz, szerelmet vall, szégyent takar, haragot szór, gyülöl, eped: a kezek, az ujjak minden gondolatot el tudnak mondani, a mi az emberi szivben megszületik, a nélkül hogy az ajk kimondaná azokat.

Jókai Mór.

—

— **Az ákácz tüskéi**. Érdekes kérdés megoldását kisérlette meg Marloth természetbuvár, ki a sivatagok növényéletének szorgalmas kutatója. Nevezett ugyanis a puszták és sivatagok növényzetének s igy az akáczfajoknak is a tüskéit, a tartós szárazság idején bármily növény táplálékra ráutalt legelő állatok falása ellen szükséges védelmi szernek tekinti s hogy feltevésében sok a valószinüség, azt bizonyitani látszik a mi ákáczunk is, mely fiatalabb korában vagy fiatal fősarjain, tehát ott és akkor fejleszti legnagyobb tüskéit, a hol és a midőn erre a legelő állatok elleni védekezés czéljából legnagyobb szüksége van.

A közönség köréből.*)

A kereskedők és iparosok figyelmébe.

Igen helyes volna, ha különösen az ipartestületek elnökei összehivnák a kebelökben levő tisztviselőket és határoznák el, hogy a jövő szent-györgy-napi országos vásár mikor tartassék meg és minden testülettől egy kérvény nyujtatnék be a t. városi tanácshoz, hogy a közgyülés elé hozatnék a dolog és teljesen határoznának felette, még pedig olyan formán, hogy ha csak lehetséges, april 14., 15. és 16. tartatnék meg a vásár, mivel 21—22-én a husvét ünnepünk van. Minden iparos és kereskedőre sokkal jobban jön ki, ha ünnep előtt tartatik meg a vásár, mint ünnep után, tudjuk azt, hogy az ünnepre sok ember kiköltekezik, sőt azt is mondja az ember: már ugy is elmult az ünnep, minek vegyek én ruhanemüt, majd veszünk a nyáron, ha a kereset másképpen lesz.

Legfőbb nekünk iparosoknak az, hogy az ünnepre a vásárunkkal tisztába legyünk, a vidékiek is hazaszállhatnak, sőt az izraelita ünnep se lesz megzavarva, ugy a juh, sertés, baromvásár megtartható lesz.

Tehát felkéretnek a társulatok, és testületek elnökei, hogy a nevezett vásár-ügyben minél hamarább intézkedjenek, hogy a városi tanács is idejében körözhesse a vásár megváltoztatását.

N. N. iparos.

*) Ezen rovatért, melyben közérdekü felszólalások dijtalanul közöltetnek, a szerkesztő csak a sajtóhatóságokkal szemben vállal felelősséget.

Debr. szinház.

Holnap, csütörtökön, 1889. márczius 7-én, Kopácsy Juliska jutalomjátékául, páratlan bérletben:

KAPITÁNY KISASSZONY.

Énekes franczia vgjáték 3 felv.-ban.

Felelős szerkesztő Gáspár Imre
Kiadó Kutasi Imre

---

kolni való kis levélkét, benne egy csinos versben egő szerelmi vallomás. Nagyon meglepett. Sietve átfutottam Pepi nénihez kiről tudtam hogy egy időben Ákosról álmodozott. Mutatom neki a kis levélkét! Pepi nagyot nézett, elpirult, aztán felkaczagott és nevetve mutatá, hogy ő is épen az imént kapott Ákostól szakasztott ilyen levelet.

Ime a kis levélke.

Leány társaim elkapkodták, s mohó kiváncsisággal olvasták el. Kisült aztán, hogy Rozán és Pepin kivül még 4-en kaptunk ugyanily levélkét.

Ez esemény villámcsapásként hatott reám. Ingadoztam· Hogyan? Elájuljak? Itt annyi szem láttára? Eláruljam titkomat, feledjem szerelmemet, hogy kinevessenek? Nem! Inkább halál! Akarat erőm végre legyőzte gyengeségemet. Mosolyogtam. Sőt én is meg néztem a sorba járt levélkéket.

Szent Isten! valamennyi mind egyforma, ugyanaz az irás tartalma. Édes testvérei az enyémnek.

De én nem szóltam az enyémről senkinek. Nagyon fájt az nekem. Egy ifju élet összes ábrándjait, álmát sirattam benne.

De hat idővel szétoszlik a gyász. El vész a tiszta szerelem is, ha tárgya érdemtelenné válik. Fáj, soká fáj, majd szelid gyászszá lesz, és emlékké finomul.

Volt kincsemet a kis levélkét, bár mennyire meggyülöltem is, sohasem vitt rá a lelkem, hogy megsemmisitsem. Megőriztem, mint egy fosziányt ifjukori álmaimból, mint egy hervadt levelet az eltünt tavasz virágaiból.

. . . . . És a nagy mama ott trónol ma is a nagy karosszékben, vidám unokák csacska hada rajongja körül.

Iparhatóságilag engedélyezett

VÉGKIÁRULÁS.

Férfi divat- és szabó üzletemben található **összes árúczikkek, beszerzési áron alól**

végkiárúltatnak.

Különösen ajánlom a tavaszi, nyári és őszi idényre dús választéku franczia és angol

gyapju szövet raktáramat,

melyekből mérték után **szakavatott szabászom** által egész öltönyöket **rendkivül leszállitott áron** készittetek. A szöveteket azonban méter számra is

feltünő olcsó áron

bocsájtom a n. é. közönség rendelkezésére.

Nagy raktár **fehérnemü, kalap,** nap- és esernyőkben, diszmű-árúk és **mindennemü úti felszerelésekben. Férfi- és női keztyük, karlsbadi czipők, kész férfi öltönyök és felöltők.**

És ezenkivül minden, a férfi-divat-üzlethez tartozó árúczikkek végkiárultatnak.

SCHWARZ B.

férfi-divat és szabó üzlete.

Főpiacz, a Bika szálloda közelében.

»Korona-forrás« legtisztább és legolcsóbb égvényes savanyuviz-raktár Debreczen és vidékére.

Gazdák és iparosok általános hitelszövetkezet debreczeni fióktelep árucsarnoka

ajánl:

legjobb minőségű

szepességi főzelékeket,

AFONYÁT, RIZIKE GOMBÁT, GESZTENYÉT,

boszniai szilvát, szilvaízt, cartifolát,

PERGETETT és KERET MÉZET;

különfélébb friss minőségű

SAJTOKAT, LIPTAI TÚRÓT.

Magyarádi, szegszárdi, egri (bikavér), **sashegyi, szomorodni, tokaji gyógy asszu borokat**; **ó-jamaicai rumot**, cognacot, olasz, spanyol és franczia borokat, tea süteményeket, teát, angolnát, caviart, oroszhalat, sardiniát legjutányosabb árak mellett

Tisztelettel

Gazdák és iparosok általános hitelszövetkezet debr. fióktelep árucsarnoka.

N.-várad utcza, megyeház mellett.

»Korona-forrás« legtisztább és legolcsóbb égvényes savanyuviz-raktár Debreczen és vidékére.

»Korona-forrás« legtisztább és legolcsóbb égvényes savanyuviz-raktár Debreczen és vidékére.

»Korona-forrás« legtisztább és legolcsóbb égvényes savanyuviz-raktár Debreczen és vidékére.

»Korona-forrás« legtisztább és legolcsóbb égvényes savanyuviz-raktár Debreczen és vidékére.

MINDEN DOHÁNYTŐZSBEN

A LEGJOBB

Szivarka Papir

A VALÓDI

LE HOUBLON

Franczia Gyártmány

CAWLEY & HENRY czégtől

PÁRIZSBAN

UTÁNZÁSTÓL MINDENKI ÓVATIK!

Főraktár az Osztrák-Magyar monarchiában: OTTO KANITZ & Co., I. Stoss im Himmel 3. WIEN

ALAPITTATOTT 1874.

MAUTHNER ÖDÖN

magkereskedése

József főherczeg Ő cs. és kir. fensége udvari szállitója

Budapest, koronaherczeg-utcza 18. sz.

A n. é. gazda- és kertészközönség figyelmébe ajánlja

mindennemű

here-, fű-, takarmányrépa-, konyhakerti-, virág- és erdei magvakkal

dúsan ellátott raktárát.

A czég mindama kiállításokon, melyeken részt vett, mindig az első díjjal lett kitüntetve.

A czég **főárjegyzéke, mely 64 oldalra** terjed és a magárjegyzékek közt a legnagyobb és legrészletesebb, **kivánatra ingyen és bérmentve küldetik meg.**

Február 1-től május 1-ig az üzleti helyiségek reggeli 7 órától éjfél után 2 óráig nyitvák és igy minden rendelés még beérkezte napján vétetik elintézés alá.

26

681—775 kgy.

Pályázati hirdetmény.

A Nánás város községi faiskolánál megüresedett kertészi állomásra.

1. Kertész évi fizetése 300 forint, e darab évre kivételesen 225 forint.

2. Kertész lakásul kapja a faiskola mellett levő eddig is kertész lakásul szolgáló házat.

3. Egy katastrális hold földet kap minden évben saját használatára.

4. Kapja az általa nemesitendő és elárusitandó óltványok árának 10%-tóliját.

5. E folyó évre engedély adatik neki arra, hogy ha maga állását, szerződés szerü kötelezettség miatt el nem foglalhatná, egy minden tekintetben alkalmas kertész segédet állithasson s akként intézkedjék, hogy kertészi müködését már április elején megkezdhesse.

6. Pályázat a polgármesteri hivatalhoz Március 15-éig beadandó.

Kelt H.-Nánáson, az 1889. év Febr. 24-ik napján tartott városi közgyülésből.

Csohány László
polgármester.

Előnyös vásárlas!

Pokrócok és lótakarók legelső és legnagyobb bizományi raktára nállam lévén, ennélfogva adhatom azokat u. m. **lótakarókat** mindenféle szegélylyel drbja 1 frt 30 kr, ugyancsak 130 cm széles és 180 cm hosszu drbja 1 frt 75 kr. **Sárgaszörü takarók** drbja 2 frt 75 kr. **Berkocsi takarok** drbja 3 frt 50 kr. **Urasagi takarok** drbja 4 frt. **Burret — selyem takarók** a legszebb szinekben u. m. veres, kék, zöld, narancs sat. strafos drbja 3 frt 50 kr. Kapható utánvét, vagy előleges pénzbeküldés mellett.

Export-Etablissement Weiss
Wien I. Seilergasse 7.

Kiadó bolthelyiség.

Piacz utcza 1829-ik számu házunknál a Deutsch A.-féle bolthelyiség **1889. evi maj. 1-töl kezdve kiadó.**

Debreczeni ipar és keresk. bank.

149 szám.

1889.

ÁRVERÉSI HIRDETMÉNY.

Alólirt kiküldött végrehajtó az 1881. évi LX. t. cz. 102. §-a értelmében ezennel közhirré teszi, hogy a debreczeni kir. járásbiróság 1551/1889. számu végzése által Forgách Károly debreczeni lakos javára Frankl Lajos debreczeni lakos ellen 300 frt — kr tőke, és eddig összesen 9 frt 20 kr perköltség követelés erejéig elrendelt biztositási végrehajtás alkalmával biróilag lefoglalt és 337 frtra becsült szobabutorok, ágynemüek és bolti felszerelvényekből álló ingóságok nyilvános árverés utján eladatnak.

Mely árverésnek az 1600/1889. P. sz. kiküldést rendelő végzés folytán a helyszinén, vagyis Teleki-utcza 2135. sz. a. leendő eszközlésére 1889. év márczius hó 18-ik napjának délutáni 3 órája határidőül kitüzetik és ahoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok ezen árverésen, az 1881. évi LX. t. cz. 107. §-a értelmében a legtöbbet igérőnek becsáron alól is eladatni fognak.

Az elárverezendő ingóságok vételára az 1881. évi LX. t. cz. 108. §-ban megállapitott feltételek szerint lesz kifizetendő.

Kelt Debreczen, 1889. évi márczius hó 4. napján.

Sugár Gyula,
kir. birósági végrehajtó.

KARDOS LASZLÓ

vászon és fehérnemü üzletében

még mindig kaphatók

VALÓDI

RUMBURGI, CREAS és IRHONI

vásznak,

ugyanily minőségű

fehér és szines vászon zsebkendők,

valamint eddig nem ösmert

rendkivül tartós lábravaló vászon.

Kiadó tanya föld

12½ nyilas a Kis-Elepen. Ertekezhetni Csapó-váruteza 356. szám Malatinszky Ferencznél.

102

431.

Az „ISTVÁN" gőzmalom társulat

ÁRJEGYZÉKE

helyben kötelezettség nélkül

és az 1887. aprilis hó 18-án Budapesten tartott általános magyar malom-gyülésen megállapitott s 1887. é. junius 1-én életbe lépett eladási, nzerési és szállitási módozatokra vonatkozó egyezmények szerint.

Készpénzfizetés mellett, zsákkal együtt

				100 kilo.
AB.	Asztali dara nagy és aprószemü			16.40
C.	Szinte „			15.40
0.	Kiályliszt			15.40
1.	Lángliszt			15.—
2.	Montliszt			14.40
3.	Zsemlyeliszt	1-ső	rendü	14.—
4.	„	2-od	„	13.40
5.	Fehér kenyérliszt	1-ső	rendü	12.60
6.	Szinte „	2-od	„	11.60
7.	Közép kenyérliszt	1-ső	„	10.60
8.	Szinte „	2-od	„	10.20
8½.	Barna „	1-ső	„	9.60
8¾.	Szinte „	2-od	á 70 kg.	7.80
9.	Lábliszt		„ 70 „	6.20
10.	Veres liszt		„ 50 „	—.—
11.	Finom korpa **zsákkal.**		50 „	3.80
12.	Durva korpa **zsákkal**		á 50 kg	3.60

A finom és durva korpa árából eddig engedélyezett 5%-tóli engedmény a fennemlitett egyezmény folytán szintén beszüntettetett.

Debreczen, 1889. febr. 26.

HAMBURG-AMERIKAI POSTAHAJÓZÁSI RÉSZVÉNYTÁRSULAT.

Közvetlen német postagőzhajózás

Hamburgból Newyorkba
minden szerdán és vasárnapon,
Hâvreből Newyorkba
minden kedden,
Stettinből Newyorkba
minden 14 nap alatt,
Hamburgból Nyugatindiába
havonkint négyszer,
Hamburgból Mexicóba
havonkint egyszer.

A társaság postagőzhajói kitünő ellátás mellett ugy hajószobákban mint a fedélközben elhelyezett utazóknak is a legpompásabb utazási alkalmat nyujtja.

Étesitést nyujt **a vezényló megbizott Bécsben IV. Wieden, Weyringergasse Nr. 32.**

Tapasztalt ügynökök nagy fizetés mellett kerestetnek.

Egy jó könyv.

„..... A küldött könyv útmutatásai ugyan rövidek és velősek, de mintha csak a gyakorlati használatra termettek volna; nekem és családomnak a legkülönbözőbb betegségi esetekben igen **kiváló szolgálatokat tettek.**" Igy és hasonlóképen hangoznak a köszönőiratok, melyeket Richter kiadó-intézete „A Betegbarát" czimű, rajzokkal ellátott könyv elküldéséért majdnem naponként kap. Mint az ahoz nyomtatott s a **szerencsésen meggyógyitottaktól** származó értesitések tanusitják, az abban foglalt tanácsok követése által még oly betegek is **gyógyulást** nyertek, a kik már **minden reményt feladtak.** E könyv, melyben hosszú évek tapasztalatainak eredményei vannak letéve, megérdemli a **legkomolyabb figyelembevételt** minden beteg részéről, bármi bajban is szenvedjen. Ki e becses könyvet megszerezni óhajtja, az irja egyszerűen egy levelező lapra magyar nyelven „Egy betegbarátot" és pontos czimét s czimezze a levelező lapot Richter kiadó-intézetébe, **Lipcsében.** A megküldés ingyen történik.

Debreczen, 1889. Nyomatott KUTASI IMRE könyvnyomdájában.